

[Lysholt Hansen.]

betydning, om han er kyndig og er blevet trænet i at udføre arbejdet med omtanke. Det vil give større produktion, større besparelser og større sikkerhed for arbejderen på arbejdspladsen.

Jeg skal ikke fremføre eksempler, men jeg vil gerne have lov til at henvise til den lille bog, der netop er blevet omdelt til ærede medlemmer, „Evnær, der kalder“. Denne bog er udgivet af Arbejdsteknisk Skole for midler, som Marshalladministrationen har stillet til rådighed, fordi Marshalladministrationen har set, at denne skole havde en endog overordentlig stor betydning. I denne bog vil ærede medlemmer finde en samling erfaringer fra produktionslivet, erfaringer om store værdier, der gik til spilde, fordi arbejderen ikke havde tilstrækkelig indsigt i sit arbejde, men også erfaringer om produktionsforøgelse og kvalitetsforbedring på grund af arbejdsmændenes faglige uddannelse. I bogen gengives en række udtalelser fra arbejdsgivere, som bekræfter, at arbejdsmændens faglige dygtiggørelse allerede har sat sig betydningsfulde spor på de pågældende arbejdspladser. Gennem bogen får man et levende indtryk af, at produktionsstigning ikke altid er afhængig af større tempo, men snarere af større indsigt og teknisk modenhed. Eksemplerne giver uvilkårligt læseren indtrykket af, at en ca. 10 pct.s forøgelse af industriens produktion meget vel kan opnås alene gennem arbejdsmændens dygtiggørelse.

Statens arbejdsmandskursus, statens skovarbejderskole, forskellige kurser under beskæftigelsesloven og arbejdsledelsesloven virker på hver sit specielle område for arbejdsmændens faglige dygtiggørelse, og de tekniske erfaringer fra disse kurser har været meget opmuntrende.

I efteråret 1939 blev der oprettet en almen teknisk skole for ufaglærte arbejdere fra alle arbejdsmændens områder. „Arbejdsteknisk Skole“ blev dens navn; ordet „arbejdsteknisk“ stammer fra oprettelsen af denne skole. Jeg vil gerne understrege, at skolen ikke må forveksles med de arbejdstekniske ungdomsskoler. Arbejdsteknisk Skole blev oprettet af Dansk Arbejdsmands Forbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsforeningen til Arbejdsledelses Bekæmpelse og Teknologisk Institut. Skolen er en selvej-

ende institution, i hvis bestyrelse de stiftende organisationer har repræsentanter. Skolens formål er at give ufaglærte arbejdere fra ethvert område en større forståelse af den teknik og de arbejdsprocesser, de til daglig arbejder med. Der undervises 6 ugentlige timer i vinterhalvåret. Undervisningen, der er frivillig, foregår i fritiden, sædvanligvis om aftenen. Undervisningen er 3-årig, og når en elev på tilfredsstillende måde har gennemgået de 3 år, opnår han et diplom. Fagene er: erhvervsfysik, kemisk-teknisk erhvervslære, jord- og betonlære, forbrændingsmotorlære, elektromotorlære, teknisk regning og dansk. Alle fagene orienteres henimod de problemer, arbejderne møder til daglig på arbejdspladsen. Hovedparten af undervisningen består i teori, men i stigende grad lægges der tekniske øvelser ind i timerne. Desværre begrænses de tekniske øvelser stærkt af økonomien.

Undervisningen foregår oftest i kommuneskolernes lokaler. Lærerne i dansk og regning er folkeskolelærere, i de tekniske fag lokale teknikere, som modtager en særlig instruktion til denne opgave.

I januar 1940 påbegyndtes kurser i København, Kalundborg, Odense, Aarhus og Sønderborg, idet Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Arbejdsgiverforening betalte alle udgifterne. Erfaringerne var gunstige. Kursusvirksomheden blev udvidet, man udarbejdede lærebøger i „arbejdsmændens fag“, og i 1941 blev skolen berettiget til at oppebære statstilskud efter de for tekniske skoler gældende regler. I de kommende 11 år voksede skolen støt. I 1950—51 havde den undervisning i 98 byer med 3 400 elever. I den kommende vinter bliver der antagelig undervisning i 115 byer, både i København, i købstæder og i landsbyer. Halvdelen af eleverne er mellem 30 og 40 år, en fjerdedel er under og en fjerdedel over denne alder. I de sidste 6 år har 76 pct. af eleverne gennemført vinterens undervisning således, at de kunne opnå afgangsbrev.

Jeg vil gerne have lov til at sige, at jeg har fået den allerstørste respekt for de folk, der følger denne undervisning. Jeg har selv været leder og lærer ved flere af disse skoler, og det har glædet mig at se, hvordan arbejdsfolk er mødt op i skolen til undervisning for derefter sent på aftenen at tage fat på deres skifteholdsarbejde på sukkerfabrik-